

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

"Edinosti je moč".

"EDINOST"
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankah ob **torih, četrkih**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za en mesec . f. 1.—, laven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . f. 3.— : : : 4.50
za pol leta . f. 6.— : : : 9.—
za vsa leta . f. 12.— : : : 18.—
Naročnine se plačujejo naprej na naročbe
brez priloge naročnine se sprava se
ozira.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč.
Izven Trsta po 4 nč.

Oglaš se računa po tarifu v petiti; za
naslove s debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, osmrtnica in javno zbirala, do-
mači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uradništvu
ulice Caserma št. 13. Vsega pisma mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
jema upravnništvo ulice Molino plo-
cele št. 3, II. nadst. Naročnino in oglaš
je plačevati loco Trst. Odprta reklama-
cije so proste poštnine.

Ustava: vir narodnim prepirom v Avstriji.

I.

V Avstriji se pripravljajo velike spremembe. To prepričanje svoje smo izrazili in povdarjali v uvodnem članku današnjega zjutranjega izdanja. Po našem mnenju so sedanji dogodki v centralnem parlamentu le senca, ki jo mečejo pred seboj veliki dogodki. Do sprememb mora priti. Razsodnega politika ne morejo presenetiti bodoči dogodki. Šaj je bilo pričakovati spremembe uprav matematicno gotovostjo. Na gredi življenja narodov — in političke in narodne borbe so le pojavi tega življenja — ne morejo vspevati eksotične rastline, nenavajene narodnemu in političnemu podnebjju dotičnega kraja. Taka rastlina se more pač razcvetiti in potem, pomočjo umetnih sredstev, blesteti v bujni krasoti, ali kmalo se jamejo pojavljati znaki venenja, dokler ne vsahne vzlic vsemu prilivanju.

Taka eksotična cvetka je bilo nemško nadvladje v Avstriji. Blestela je nekoliko let in sedaj veni In kako so jej prilivali, kako so jo negovali pridni vrtnarji! Ni pomagalo. Veneti jim je jela pod očmi, ker ni bila za življenje. Podnebjje naših narodnostnih odnosov jej ne ugaia. Kolikor koristi jej je prinašalo pridno prilivanje, toliko jej je jemalo neugodno podnebjje.

In vrtnarji so postali nevoljni, videči, da je le gola potrata vsa njih skrb. Postajali so nervozni bolj in bolj. Jedni so se jeli umikati s pozorišča. To so bili oni, ki so se risignirano odrekli svoji ljubezni do eksotične rastline: do nenaravnih, do nemških odnosov. Drugi, ki niso imeli toliko moralne sile v sebi, da bi o pravem času pokorili svojo voljo pred dejstvom, da njih ljubljenska ne more živeti, ker jej ne dohaja dovolj hranilnih sokov iz tal faktičnih odnosov, ampak so v svoji trmi zapričeli boj brez upa zmage proti — naravi: le ti besne sedaj.

Taka eksotična rastlina je nemško nadvladje v Avstriji in vrtnarji so bili: birokracija od najvišega do najnižega klina, kapitalistiški krogi, ki so vzeli v najem vse javno mnenje, in potem cela armada takih, ki so hoteli kaj — postati pomočjo ponemčevalnega zistema.

In kako je delal ves aparat! Poskusili so vse, da utrde nemško-centralistiški zistem in da za vedno uklenejo nemške narode v jarm nemškega nadvladja.

PODLISTEK

Metod.

Malomestna novela. — Spisal: Srčan.

Metod je bil pri Strletu. Ta mu je obljubil, da vse poravnava, vendar ni storil tega. Povedal je Metodovemu očetu vse ter ga vprašal, kaj hoče storiti.

"Ah, Strlé!" mu je odgovoril trgovac, "Metod je nespameten!.. Sedaj ljubi ono drugo.. res je.. a menda se ne daš zavesti radi tega, da bi razdril zaroko!... Ke pride v zrelejša leta, ga že mine to, kar pravi, da je ljubezen. In potem bo ravno tako skrben sprog Tončki, kakor bi bil Anici, če bi se morda poročil z njo!.. Beži, beži, to so mladostne neumnosti, ničesar drugega ne!.. Najboljše bo, da o tem ničesar ne poveš Tončki, a mladeniča samega pa pusti meni, jaz ga že ukrotim!"

Tako je govoril gospod Ziperlein, in Strlé ga je rad poslušal.

Ni šlo. Zastonj so leta 1860. odpravili okto-
berski diplom — da-si je bil, proglašen nepreklic-
nim — in ga nadomestili v februarju 1861. s
takozvanim februarjskim patentom, ki je uvel zo-
pet nemški centralizem — če tudi pod firmo
ustave — to je: tisti zistem, ki ravnokar slavi
svoj — bankrot. Zastonj je Schmerling — ta ne-
dosežni geometer za krojenje uprav neverjetnih
volilnih okrajev in skupin — zveržil svoje volilne
rede, ki so bili kar prikrojeni na telo nemškega
centralizma, in je tem sredstvom res dovršil čudež,
da je v Avstriji celo vrsto let absolutno vladala
— manjšina! Zastonj so nemško-liberalna mini-
sterstva skoro nepretržno izrabljala v nemško-libe-
ralne svrhe ves vladni, policijski in državnoprav-
dniški aparat; zastonj so ista ministerstva vršila
kruta nasilja na lastnem detetu, na državnih te-
meljnih zakonih; zastonj so proglašali sovražnikom
države in veleizdajico vsakogar, ki ni hotel vleči
za nemško-liberalno vrv; ni jim pomagalo, da sta
na njih prošnjo in zahtevo, opetovano posezala v
avstrijske stvari izvennemški in madjarski upliv;
brezvspešni so ostali vsi naporji birokracije, zvesto
udane nemškemu centralizmu; nič ni pomagalo, da
so državo vrgli v plen mednarodnemu kapitalizmu
in so si tako pridobili vsemožno podporo milijonov.

Vse ni pomagalo. Nemški centralizem je danes
vendar bankrot. Posušil se je, ker je bil umetna
rastlina in ker ga naravno, in ravno zato nepre-
magljivo silo izpodriva ono, čemur se je položila
kal v istem hipu, ko se je v Avstriji uvelo ustavno
življenje. Zares ustavnemu življenju. Zares ustav-
nemu življenju sta pogoj enakost vseh in pra-
vica vsem. In kakor hitro se je pokazalo, da
posamična določila ustave ne odgovarjajo temu
pogoju, ker dajejo temu ali onemu priliko in mož-
nost, da dela iz ustave le karikature in izkorišča
isto v svrhe, dijamentralno nasprotujoče bitstvu
ustavnega življenja, in sicer s tem, da je pod
obliko ustave uvel kruti absolutizem, nasilje in kri-
vico: kakor hitro se je pokazalo to, v isti hip
morajo prijatelji ustave misliti na to, kako bi pre-
menili dotična določila ustave.

Do tega spoznanja so prišli polagoma patri-
jotje v Avstriji, da tu treba nove organizacije.
Zato govorimo o neizogibnih spremembah.
Bližanje teh sprememb provzroča nervoznost, vzne-
mirjenost in bojevitost. Vse kriči, vse se peha, vse
hoče biti prvo, da bi se kolikor le možno okori-

"Če boš tako svojeglaven", je dejal Ziperlein
po večerji svojemu sinu, "ne vem, kako bo. Kar
hodiš k gospodu Strletu in mu praviš, meni nič,
tebi nič, o svoji ljubezni do Anice ter ga prosiš,
naj ti on pomaga!.. To je pravi škandal, ki si ga
provzročil, a vem, da bodo sledili še drugi!.."

"Da, oče, sledili bodo, če ostanete pri svoji
ideji, oženiti me s Tončko Strletovo! Jaz nje ne
maram!.. Storite, kar hočete, mene ne pre-
govorite!"

"Bomo videli, Metod, bomo videli!"
"Oče, če boste tako trdovratni, pride iz tega
še kaka nesreča! Bodite pametni! Pustite mi, da
vzamem Anico; hvaležen vam bom. A Tončke ne
vzamem!"

"Trdovraten, praviš! Ha, sin očita svojemu
očetu! Nesramnež!.. Ne, da ne boš mislil, da me
ti ukrotiš, čuj: takoj se mi spravi izpred oči in
ne pridi prej pred me, dokler se ne odločiš, da
vzameš Tončko! Si čul?.. Z Bogom!"

stilo na neizogibni premembi. Sedanji škandali v
parlamentu so spremljevalci poloma nemško-centra-
lističkega zistema, katerega zastopniki še v za-
dnjem hipu izkoriščajo hibe in nedostatnosti naših
parlamentarnih ustanov, a potrjajo le s tem, da tu
treba premembe.

Na vseh straneh se oglašajo sedaj dobri
svetovalci, kakove naj bi bile spremembe. Med
nasveti je seveda mnogo netočnosti, mnogo nezmi-
selnosti, mnogo nemožnosti; no, tu pa tam pada
tudi kako dobro zrno. Sosebnim zanimanjem smo
čitali te dni knjigo, ki je izšla pod naslo-
vom "Die Verfassung als die Quelle des Nationa-
litätenhaders in Oesterreich". (Ustava, vir narodnim
prepirom v Avstriji). Marsičemu ne bimo mogli pritr-
diti, mnogo je v knjigi resnice, zanimiva pa je
skozi in skozi. S to brošuro se hočemo baviti
nekoliko.

Le toliko bodi povedano že na tem mestu,
da pisec vsa krivdo na sedanjih borbah vali iz-
ključno le na nedostatnost naših ustavnih insti-
tucij. Tako pravi na enem mestu: "Ne, narodne težnje
niso nevarne miru, ampak le nedostatnost ustave, ki
sili narode v vedni medsebojni boj za svoje pravice,
kajti ustava ne nudi nobenega sredstva za mirno
obrambo in zavarovanje pravic".

Ta nedostatek občutijo vse narodnosti in
ravno ta nedostatek so umeli izkoriščati Nemci,
kakor smo dokazali gori. Da pa niso vspeli in da
je nemški centralizem vendar dospel do likvidacije,
to pa je naravno, kajti dejstva, resnični odnosi, in
potrebe, ki izvirajo iz odnosov, so vendar močnejši,
nego pa nedostatnosti kakoršnega si bodi človeškega
dela!

Politiške vesti.

V TRSTU, dan 23. oktobra 1897.

Državni zbor. Repertoar je vedno isti:
najprej prepri radi peticij proti jezikovnim nare-
dam, potem še le dnevni red. Očividno Nemcem
ni za odpor proti rešenim naredbam, ampak na-
ročajo peticije za namene obstrukcije. No, včeraj
je bilo vendar nekoliko sprememb. Za to je po-
skrbel socialist Zeller, ki je norce bril iz ob-
strukcije, ker je jela sklepati kompromise z ve-
dino. To je udarilo v obstrukcijske črte kakor
bomba, čemur je sledilo strupeno njezanje med so-
cijalisti in Nemci.

Prvi je govoril o zatožbi ministrov Nemec

"Z Bogom!" Metod je žalostno pogledal očeta
ter odšel. — — —

Od tedaj nista več zinila med seboj besedica.
Bivala sta ločena eden od drugega; jela nista
skupaj; redkokdaj sta se videla.

"Papá, pomisli si," je hitela Strletova Tončka,
prišedši od svojega izprehoda, "pomisli si! Blizu
kolodvora sem zagledala Metoda — bil je zamišljen
— in sem ga poklicala. A kaj je on storil, papá!
K sreči ni bilo nobenega človeka blizu! Zmignil
je z ramama, odkril se in šel dalje. Ah, papá, to
me resnično jezi! Ah, papá!"

Sela je poleg njega na kanapé ter ponovila
tužno:

"Ah, papá, ah!"

(Zvršetek prih.)

Schücker. Spomnivši se še posebno dogodkov v Hebu, je zahteval naj se predlogi za obtožbo izročijo posebnemu odseku.

Odgovarjal mu je grof Baden, ki je trdil, da so oblasti postopale povsem zakonito one dni v Hebu. Ranjenja, ki so se pripetila v Hebu, so vsa povsem brezpomembna. Govornik je uverjen, da ni nikjer prekršil svojih pravic kakor ministerski predsednik.

Jake ostro je govoril moravski Čeh posl. Stransky. Le-ta je predlagal sicer, da je preiti na dnevni red, sicer pa ni zagovarjal ni Badenja ni onega tajnega dekreta, ampak je vso ost naperil proti nemškim strankam. Strašno so se razljutili ti poslednji, ko jim je očital Stransky, da so postali pokorni slugi Schönenerja. Protesti so bili burni z nemških klopi in so se nadaljevali, ko je trdil govornik, da imajo Nemci sedaj le to jedino parolo: heil! Po navodilih tega heil! maše nast ministrom in predsedniku in groze v jednomer zaprtimi pestmi. Ako bodo Nemci nadaljevali tako borbo, ne dosežejo družega, nego da uničijo parlamentarizem. Za slučaj, da najvišji činitelji v državi pridejo do spoznanja, da treba storiti konec tej konfuziji, treba izjaviti slovesno, da mi nismo bili tisti, ki so pokopali svobodo in konstitucionalizem v Avstriji.

Za Stranskym je govoril Funke. Njega govor je bil pojav najodurnejega nemškega fanatizma; dočim je Čeh Schwarz izrekel nado, da se potolažijo duhovi in da pride vendar do sprave na Češkem.

Posl. Perić in tovariši so interpelovali bar. Gautscha, da bi spričevala vseničilišča v Zagrebu bila veljavna za hrvatske dijake iz Istre in Dalmacije.

Konečno je zahteval posl. Engel, da morajo priti v zapisnik tudi nemški govori. Predsednik se je skliceval na svoje prejšnje izjave; vendar je obljubil, da hoče stvar vzeti v poštev.

Seja se je zaključila in sedaj bo mir do prihodnjega torka.

K položaju. Bog pa razumi, tega barona Dipaulija. Komaj je pritrtil načrtu za organizacijo desnice, glasom katerega ni dovoljena nobena akcija posamičnim skupinam večine, ne da bi popred obvestile tudi druge skupine, že nam prihaja poročilo, da se Dipauli pogaja z liberalnimi Nemci radi svojega predloga in da so pogajanja že blizu zaključka. Tržaški „Piccolo“ javlja zadovoljno, da to bude prvi slučaj, ko vsi Nemci nastopijo proti Slovanom. Z druge strani pa javljajo zopet, da je baron Dipauli uverjen, da pridobi tudi desnico za svoj predlog. Vse lepo. Vendar bi menili, da je bila Dipauli — kakor členu večine — dolžnost, da se sporazume najprej z večino in še le z nje dovoljenjem naj bi bil šel trkat tudi na opozicijska vrata.

Takoj po razpravi o zatožbi ministrov pridejo na vrsto vladne predlogi in nujni predlogi radi dovoljevanja podpore bodo trpečim krajem. O tej priliki vsaj naj potihne grdi prepir. Ne samo baron Dipauli, ampak tudi predsednik dr. Kathrein je včasih čuden mož. Nedavno je demonstriral proti poslancem večine, tako, da je bilo pravo veselje za — obstrukcijo. Istotako čudno se je vel o sklepanju kompromisa z manjšino. Mi smo bili že povpraševali: kdo je sklenil kompromis, ali večina ali Kathrein na svojo roko? In glejte, poslednje je res! Oni kompromis da je vzbudil nevoljo med skupinami na desni. Kako ne! Na ta način se ne utrja potrebna jednotnost večine.

Res je tako! Redki so slučaj, ko moremo soglašati z našo Triesterico. To je bila jedenkrat pametna beseda, ki jo je vrgla te dni naša „Triesterica“: — desnica naj vendar jedenkrat dokaže, da res sestavlja večino v državnem zboru, ta večina naj se zave svojih pravic, na katerih sloni fundament parlamentarizma: da ima večina pravico odločevati v zbornici. Toda, kaj dela večina? Preriva se od jednega načrta do družega, kako bi ukrotila obstrukcijo! Pri vsem tem pa se ne zgodi ničesar, levica ne pusti priti do kakršnega-koli vspeha, dokler niso odstranjene jezikovne naredbe, z drugimi besedami, dokler ni dobila pod-sé svojega nasprotnika, večino: dokler ne triumfuje zopet, kleče na plečih pohlevne desnice. In česa je sklepati iz tega cincanja večina! Nič družega, nego da hoče in tudi — noče, ali pak, da — ne more,

ne zna! Tudi bilahko izrazili slutnjo, da ima na svojih nogah težke spone, ki jej branijo hoditi odločnim korakom proti cilju.

In kaj se godi mej tem? Levica, dobro poznajoča neizpolnjenost in neodločnost večine, se jej naravnost roga in nagaja dalje. Mej tem pa pripravlja mej narodom v alpah svojo vojsko in vitez Jurij Schönener je znal dobro, v kateri namen je vzel svoj štiritedenski dopust. Več govoriti je nepotrebno, tudi več svariti. V večini se nabajajo trezni — žal, še pretrezní! — in razumni možje, ki bi morali vedeti, česa treba, da se večini ne zgodi, kakor — volku v basni. Železo je gorko, a večina mesto bi kovala iz njega pravi meč vspeha, pušča jeklo ohlajati se, sama pa debatira in debatira.....

Čehi in Dunaj. Včeraj je bila viharna debata v občinskem zastopstvu dunajskem. Municipalna delegacija je predlagala, naj se odobri odlok, katerim je okrajni šolski svet odbil prošnjo šole „Komensky“ za podeljenje pravice javnosti. Nemški nacionalci in liberalci so zahtevali ojstreje izjave. Ker pa so silno napadali in žalili tudi Luegerja, prišlo je do burnih spopadov. — No, naj le počakajo: na češki strani ne ostanejo dolžni odgovora.

Knez Nikola in Grška. „Našemu domu“ se poroča, da je črnogorski knez v sporazumljenja s kraljem Srbije in knezom Bulgarije naprosil ruskega cara in predsednika francoske republike, da ne pustita propasti Grške, ker sicer bi utegnili priti do balkanske zveze in vojne akcije.

„Pester Lloyd“ je brž ovrgeto vest kakor neresnično, kar pa seveda dokazuje, da bi — Madjarom ne bilo po volji taka zveza.

Kriza v Srbiji. Ko je stopil s prestola kralj Milan Obrenović, bilo je upati, da vendar enkrat pride do miru v deželi. Ta nada se ni uresničila; ministerske krize so skoro na dnevnem redu in državni bankerot je ono strašilo, ki čisto kaže pri durih vlade svojo grozno krinko. To strašilo pa ume izkoriščati še sedaj razkralj Milan. No, saj je znano vsemu svetu, da je njegova mošnja vedno lačna. Kadar je „potkal“ Milan, tedaj je tudi takoj na nogah — strašilo in Srbija trepeče pred vesoljnim krahom. In malo je nade, da bise Srbija skoro osvobodila Milanovega upliva. Saj ta upliv deluje sedaj direktno na mladega kralja. In kakor je videti, ga ima popolnoma v svoji oblasti. In kaj je posledica temu uplivu? Da morajo najboljši državniki-rodoljubi od krmila in delati prostora slabejim, kateri pa še vedno in vedno niso dobri dovolj — Milanovim potrebam. Nekdaj je šel Nikolajević, ker ga ni mogel trpeti — Milan. Zakaj ga ni mogel trpeti? — Ker je imel Nikolajević vedno zaprt žep. In zdaj odhaja Simić. Zakaj? Ker je Milanu odveč. A Simić je izboren državnik in vrl rodoljub. Uzroki njega odstopu pa so zopet isti. Na Simičevo mesto pa pride, kakor se čuje, liberalac Ribarac, malo prikupljiv človek. Po drugi strani se imenuje zopet dr. Vladan Gjorgjevič, ki je v ta namen že pozvan iz Karlovih var v Beligrad. Gjorgjevič je bil od nekdanj zaupni mož kralja Aleksandra in njegovega očeta Milana, a je izstopil iz političnega življenja in sicer zaradi razstanka z Garašaninom.

„Neue Freie Presse“ pravi že, da bi bilo smatrati ministerstvo Gjorgjevičevo kakor znamenje korenito dobrih odnosov do Avstro-Ogerske. Kdo ne ve, kaj si misli dunajski list, ko govori o „dobrih odnosajih“ med našo državo in Srbijo? Po takem je značilno za vrednost ministerstva Gjorgjevič, ako ugaja dunajskemu židovskemu listu, značilno toliko bolj, ker se navajajo vsi „možni vzroki o odstopu Simičevem, [na primer zaroka kralja Aleksandra s Črnogorsko princezo Ksenijo, katero je hotel povspestiti radikalni Simić proti volji in celo brez vednosti Milanove, ki je hnd sovražnik Črnogorskega kneza; potem osvoboditev hajduka Brkića, ki je bil „baje“ naprošen, da umori celo kralja Aleksandra in več tacih rečij.

No, glavna stvar pa je neprijaznost Simičeva nasproti — potrebam Milanovim.

Iz ptičje perspektive se stvari vse drugače vidijo in tu se da naravnost opazovati, da je razkralj Milan nič manj in nič več, nego orodje v rokah nasprotnikov Slovanstva, ki na razjedajoč način delujejo na razpad slovanske moči v Evropi. Bodisi notranja politika v Avstriji, bodisi politika razkralja Milana v Srbiji in skoro bi se smelo reči,

tudi neka tajna politika v Bolgariji, vse to znač po nazorih oistrovidnega rodoljuba-Slovana veliko politiko protislovanskih življenj, katerim jedini smoter je: podirati temelje razvoju slovanskih držav na Balkanu.

Različne vesti.

Na jutranji shod pri sv. Ivanu opozarjamo še enkrat vse rodoljube. Shod prične ob 4. uri popoldne. Sosebno prvaki svetoivanski naj poskrbe, da bo udeležba častna! Na svidenje torej!

Tržaški mestni svet bode imel v ponedeljek dne 25. t. m. ob 7. uri zvečer svojo javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila, 2. Poročilo odseka za verifikacijo volitev za dopolnilne volitve v mestni svet; 3. Dopolnjenje odsekov za vojaške zadeve, trgovino, financo in vrhovni svet hranilnice; 4. predloga poslovnika glede povrjenja potnih stroškov in dijet ob občinskem poslovanju. 5. Predlog municipalne delegacije, zahtevajoči nekatera spremembe v poslovniku in glede nadzorovanja pokopališča pri sv. Ani. 6. Predlog šolskega odseka za dovoljenje nekega zneska v podporo onim učiteljskim kandidatom, ki žele narediti učiteljsko maturo. 7. Predlog istega odseka za podporo brezplačnemu pouku trgovskih pomočnikov; 8.—13. Prošnje za dovoljenje večih kreditov in naknadnih kreditov za različna dela.

Občinske volitve po Istri. O homatijah v občini Pomjan in Oprtalj ditamo in govorimo sleherni dan. V teh dveh občinah noče biti konca zvižanju in manevriranju. V prvi občini zato, ker jo hote zopet pridobiti italijanski stranki, v drugi pa, ker jo nočejo izročiti hrvatski stranki, ki ima večiao v občinskem zastopu. Tako je v parmenenci razburjenje radi občinskih volitev.

Kakov kontrast med postopanjem v teh dveh občinah in med onim v veliki občini bužetski! Seveda je ta poslednja v hrvatskih rokah. Komaj je dosedanji upravi potekla zakonita doba, že so razpisane volitve. Tu ni bilo nikakega manevriranja in zavlačevanja. Zakon vелеva tako in — basta! Seveda treba za tako postopanje — lahke in mirne vesti, prihajajoče iz zavesti, dasta se vsikdar vršila pravica in zakon. Tako vest imajo močje v Bužetu. Ne vemo pa, da-li jo imajo tudi sedanji mogotci v Pomjannu in bivši v Oprtlju.

Vesela vest nam je došla iz občine Veleselo. Na tihem, brez krika in vika so storili občinari svojo narodno dolžnost. Naša stranka je zmagala z ogromno večino v III. in II. razredu. Vsepeh v prvem razredu nam še ni znan. Ali bodisi tak ali tak, večina je zagotovljena poštenim narodnim stranki v novem občinskem zastopu. In tako smo pridobili zopet jedno občino in smo stem storili korak dalje v naravnem, preporojevalnem procesu, ki se vrši po naši Istri. In to vzlic vsem naporom onih, ki hote preprečiti siloma, kar se razvija samo po sebi iz naravnih odnosov.

Tudi v občini Milje so že razpisane volitve. Vršile se bodo: za III. razred dne 8., 9. in 10. novembra, za II. in I. razred pa dne 11. istega meseca, in sicer za II. predp. za I. pa pop. Ta občina je slovenska po ogromni večini in vendar je bila uprava dosedaj v italijanskih rokah. Gola pravica zahteva torej, da slovenski živelj pride do upliva v upravi občine. Kakor čujemo, naši prvaki ne drže križem rok. Bog blagoslovi njih delo! Občinari! Slušajte svoje prvake in prijatelje! Sleherni naj stori svojo dolžnost, da storimo korak dalje na poti osamosvojenja našega naroda!

Ozirom na homatije v občini Pomjanski piše „Naša Sloga“:

„Ako ostanejo na upravi sedanji voditelji in jim bode prepuščeno vodstvo volitev, bojimo se, da pride v tej občini do nemirov in izgrediv, kakršnih še ni bilo v Istri. Že sedaj proglašamo odgovornimi one, ki vzdržujejo to stanje v Pomjannu, a naše poslance na Dunaju presimo, da zahtevajo od ministerstva, da se da točno poučiti o dejstvih, navedenih v pritožbi proti sedanjim upraviteljem in da naloži podrejeni oblasti, da se vendar enkrat uredi neznosni odnosaji v Pomjannu. Tam vre silno in ne daj Bog, da bi začelo kipeti.“

Kako falzifikujejo! Pred dobrim tednom je pisalo neko lahonče veloselsko (Istra), da v tej

Dalje v prilogi.

zupniji treba uvesti italijanske prepovedi! To da je nujno potrebno, neizogibno. Lahonče seveda ni mislilo na verske potrebe — radi te si ne beli las kultura iz XX. secol! — ampak mislilo je le na falzifikacijo narodnostnih odnošajev po Istri!! Srečno naključje je bilo, da so se istotam vršile občinske volitve le par dni potem, ko je lahonče pisalo o „nujni potrebi“ italijanskih prepovedi. To srečno naključje je prineslo uprav kričeč dokaz in eklanten izgled, kako italijanska stranka falzifikuje odnošaje in dejstva. V občini, v kateri je baje neizogibna potreba, da se uvedejo italijanske prepovedi, je zmaga naša stranka uprav sijajno na obč. volitvah. V III. in II. razredu so dobili Italijani le po 5 glasov!! In koliko je takih občin, ki so v resnici hrvatske, a se vendar slikajo kakor italijanske! Večinoma iz takih občin je sestavljena italijanska „narodna posest“ po Istri!! Ta „posest“ je plod sličnih falzifikacij narodnostnih odnošajev, je torej sama na sebi le jedna sama in velika — falzifikacija!! To naj si zapomni vlada: v Trstu in na Dunaju!

O šolskih taksah v Istri piše „Naša Sloga“: Znano je vsakomur, kako razburjenje je zavladalo po vsej pokrajini, ko je pred dvema leti italijanska večina v deželnem zboru istrskem vsprejela zakon o šolskih taksah. Vse naše občine so prosile ministerstvo, da ne bi stopil v krepost ta zakon, ker je poguben za ljudstvo. Tudi Spinčić in Laginja sta založila vse svoje sile proti temu zakonu. Vse zastoj! Vendar se je mislilo, da zakon ne stopi v krepost že to leto, ali namestništvo je odredilo, da se je početkom tega šolskega leta jel izvajati zakon o taksah.

Po tem se vidi, da gospoda v Poreču niso mirovali, dokler niso dosegli, kar so hoteli, ker vedo dobro, kam je to naperjeno, da je to proti našemu narodu. Drugo vprašanje pa je in o tem nas ponči bodočnost: kako bodo postopali se svojimi?! Toliko je gotovo, da računajo, da odselej ne bodo več zahtevale šol hrvatske in slovenske občine. Tako bi ostale v temi. Ali pamet ti mora zaostati, ako čuješ, kako prav tisti, ki so se najbolj borili proti taksam! Človeška pamet se ni našla pravega izraza za tako postopanje. Ko čuješ, da tako govorijo oni in isti, ki so zagovarjali omenjeni zakon v zboru in po novinah in ki opirajo svoje nadvladje na neko namišljeno kulturo, potem moraš sklepati, da z našimi nasprotniki ni več možna zakonita borba, kajti tirajo nas v obup. Dobro je znano, kako nas to leto čakajo velika pokora, težka beda in — glad! Sedaj že, po žetvi in trgatvi, nima tužni seljak, da bi prigriznil. Kako bode še le, ko pritisne ljuta zima?! Še te dni so razpravljali na Dunaju, kako bi se dalo pomoči narodu; po otocih in deloma po Istri je letos odpisan jeden del davka radi lanjskih poplav. Da, tudi tam gori čujejo naše klice; samo naše slavne gospode ni ganila ta beda, marveč so nas obdarili novim davkom na račun splošne naobrazbe — šolskimi taksami.

O slavnosti otvorjenja „direttissime“ iz Trsta v Benetke piše: „Soča“ med drugim: Na banketu v Červinjanu je spregovoril predsednik dr. Pajer prvo napitnico italijanskemu kralju. Govor je bil neprimerno dolg, poln bobnečih fraz, katerim so sledili čisto „applausi entusiastici“, kakor poročajo lahonski listi; dr. Pajer je govoril v njihovo popolno zadovoljstvo. In ko je končal z vsklikom „Evviva Sua Maestà Umberto I., Re d'Italia! Evviva, evviva!“ — tedaj je nastal tolik vihar, da pa ga lahonski listi niti popisati niso mogli. Niti naš poluvladni „Corriere“ ni mogel najti besed, da bi popisal prizore, ki so sledili tej napitnici. Radi verujem!

Govor dr. Pajerja so prinesli vsi listi doslovno; in pripisujejo mu veliko važnost, velik pomen. Tudi naš poluvladni „C.“ ne dela v tem pogledu izjeme.

In da se držimo točno poročila v poluvladnem „C.“, povemo, da zastopnik benečanske železnice Benedetti je spregovoril napitnico našemu presv. cesarju, — „applaudito pure“, dostavlja modri „C.“ Kaj je govoril ta gospod, ne vemo, ker napitnici na našega presv. cesarja so posvečene tudi v tem

poluvladnem listu le — tri vrstice! No, vemo vsaj to, da ta napitnica je bila vsaj „applaudita pure“! Kolika milost!

Dostavljamo le še, da so izostale vse višje uradne osebe. To je sicer malce nemilo dregnilo nekatere gospode, no zato pa je bila slavnost toliko bolj čisto — italijanska. Nesreča se ni pripetila nikaka.

O volitvi v zavarovalnico za slučaj nezd. Na prihajajoča nam vprašanja naznanjamo, da se kandidatje proglasijo pravočasno. Dotlej naj ne daje nikdo glasovnice iz rok. Zlasti velja ta opomin tudi okoličanom. Čujemo namreč, da letajo okoli laški agentje in skušajo izvabljati glasovnice. Pozor torej!

Slavnost odkritja spomenika pokojnemu Dragotinu Martelancu. Iz Barkovelj nam javljajo, da je splošno zanimanje za to slavnost. To je znak hvaležnosti našega ljudstva, ki zvesto hrani blag spomin pokojnemu dobrotniku in prvoboritelju svojemu. Slavnost bode gotovo dostojna Martelancevega spomina, ako ne po sijaju, pač pa gotovo po svoji iskrenosti in pristrčnosti. Nadajemo se, da se tudi tržaški rodoljubi v lepem številu udeležijo te ganljive slavnosti, saj je bil pokojni priden naroden delavec tudi po mestnih društvih slovenskih. Slavnost se bode vršila jutri teden.

Za novo cerkvico, ki se gradi v Padriču (tržaška okolica) v proslavo petdesetletnice vladanja Njegovega Veličanstva, cesarja Frana Josipa I., so darovali: g. dr. Otokar Rybář 5 gld.; v Bazovici na dan slavnosti zlatomašnika in župnika Vovka 30 gld., nabranih med prečastito duhovščino; v Trebčah na darovanju v cerkvi 13 gld. 50% nvč.; g. Martin Žagar pri sv. Ivanu 2 gld. 50 nvč.; g. Ivan Komar v Ricmanjih 1 gld.; g. Josip Hvala dve vazi za cvetice.

Srčna hvala vsem blagim darovalcem na njih darilih v čast božjo in v slavo milemu vladarju našemu. Sosebno se zahvaljujemo veleč. gosp. Koželju, duhovniku v Trebčah, ki je toli ganljivimi besedami pokladal vernikom na arce naš plemeniti namen. In njegove besede niso bile brezvrpešne. Sleherni vernik je daroval po svoji moči za novi božji hram, posvečen slovanskima bratoma Cirilu in Metodu in postavljen v dokaz udanosti naše do presvetlega cesarja. S tem, da častijo velika oznanjevalca svete vere in omike med Slovani, so pokazali, da nismo sužnji in da ne zaslužimo imena barbarov. Ampak da smo veri i katoličani, narodnjaki in Avstrijci, ki ljubijo Boga, svoj narod in svojega bližnjega. Čast in hvala torej Trebenjem in vsem drugim darovalcem! Vsem nam bodi geslo: Vse za vero, narod in cesarja! Priporočamo se tudi drugim rodoljubom v mestu in po okolici, da bi nam vsaj nekoliko pripomogli v pokritje velikih stroškov.

Za odbor:

Martin Grgič,
predsednik

Josip Petot,
tajnik

Ilustrovane slovenske dopisnice. Ko sem se pred dvema letoma preselila v Trst, naprosilo me je vodstvo sv. Cirila in Metoda, naj tudi v svojem novem bivalšču ne pozabim družbe. Rada bi bila izpolnila željo slavnemu vodstvu, a nisem znala, kako — kajti beračenje postaja že jako — sitna stvar, ker so malone vedno jedni in isti, ki prosijo in ki dajejo. Za najvstrajnejega in navdušenjega prosilca je mučno, ako mora nadlegovati v jednomer. Hoteča vendar kaj storiti za našo družbo, prišlo mi je na misel, da bi dala napraviti ilustrovanih dopisnic v slovenskem jeziku, ker jih dosedaj še nismo imeli v Trstu. Naprosila sem našega dnevnega in od naših narodnih nasprotnikov toli črtenega in proganjanega očeta tlovenske okolice tržaške, gospoda Ivana viteza Nabergoja, da mi pripomore do uresničenja te ideje, ki naj prinese družbi nekoliko koristi. In res, blagi vitez je vstregel moji prošnji, ter mi poslal svojo sliko z dovoljenjem, da smem isto porabiti za nakit namerovanim dopisnicam. Ganilo me je pismo, ki sem je prejela in v katerem pravi blagi mož: „Jako nerad dam sliko, ker s tem se me le spravljaja v javnost. Ali, ker je namen plemeniti in vzvišen, se rad uklanjam Vaši prošnji, želé Vam obilo sreče na Vašem podjetju!“ Da: naš dični Nabergoj je res plemenit po srcu in duši!

Obračam se torej do slavnega občinstva, da tudi ono posnema blagega Nabergoja ter položi mal dar v korist naše prevažne družbe sv. Cirila in Metoda s tem, da pridno sega po prvih slo-

venskih ilustrovanih dopisnicah. Za male novičke, ki jih daruje družbi ob kupovanju dopisnic, imelo bode naše občinstvo zajedno tudi sliko našega slavnega voditelja in očeta okoličanskih Slovencev, vsem nam tolikanj priljubljenega gospoda Ivana viteza Nabergoja.

Dopisnice so štirih različnih vrst, t. j. s pozdravom iz Trsta, voščilom za novo leto in godove in ostale se samim napisom „Trst“. Te zadnje bi bile bolj za Slovence izven Trsta, ki si želé Nabergojeve slike v skupni sliki s Trstom. Tudi voščila so različna; prirejena so za osebe, ki se tikajo in za ona, ki se vikajo. Nadejaje se, da slavno občinstvo pridno poseže po dopisnicah in — ker je čististi dobiček namenjen naši dični družbi sv. Ciril in Metoda — tako izdatno prispe na pomoč tej družbi, beležim spoštovanjem: Marija Škrinjar.

Opomba: Oni, ki želé razprodajati dopisnice, blagovolijo naj se oglasiti pri podpisani.

„Slovenke“ 22 št. je izšla danes nastopno vsebino: Kristina: „Taki so...“. Vida: „Jeseni“. Adolf Pahar: „Prva sreča“. Marica: „Iz dr. Dežmanovih spisov“. Anton Medved: „Odgovor“. Isti: „Človek v svojih sklepah“. Vilna Seidlova-Sokolova: „Dopis z Češkega“. Marica: „Denar in preča“. Kristina: „Ta zadnji hip“. Marica II.: „Kakšna naj bo soba za bolnika?“ Ista: „Duček in konjiča“. „Književnost in umetnost“. „Razno“. „Doma“. „Listnica uredništva“.

Volapük. Na Savi je bil nedavno temu oddan brzjav glaseč se tako le: „Posoda danes odšla popoldne. Medved.“ Ta brzjav je došel brzjavne postaje v Pazinu v nastopni obliki: „Poson ananes pei oniza moilne. Meuvén.“ Je-li to — volapük ali sad zlovolje pazinskih brzjavnih uradnikov? Tako popačiti jedne brzjavke — četudi je ista slovenska — niti ne bi mogli na Kitajskem, ako bi je ne — nalašč.

Uljudnosti na mestnem magistratu. Pišejo nam: Nedavno sem moral zapustiti Trst. Šel sem na slavno mestni magistrat, da bi tam naznanil svoj odhod, ker sem vojak v rezervi. Minola je 9. ura, a dotičnega uradnika še ni bilo v pisarno. Potem je minolo še 12 minut in prišel je počasi. Zazrši me je zakričal po italijanski: „Čakajte, da se preoblečem!“ A vlak odhaja iz Trsta ob 9 uri 55 m. Mene je zgrabila nevolja in odgovoril sem uradniku, kazaje na uro: „Meni se mudi, ker je že 12 m. čez 9!“ A on: „No fa niente!“ Potem se je preoblekel in odprl počasi. Vstopil sem. Med tem, ko sem zapiral vrata, je zopet zarežal nad mano: „La seri la porta!“ Jaz pa sem mu odgovoril, da uradnik ne sme biti oduren ter da hočem vprašati javno, kdaj da so uradne ure na magistratu? A glej čudo: hipoma je bil sladak kakor medica! In pojasnil je prijazno: „Saj vam pravim, od 9-12. Kje hočete vprašati? Saj ni treba!“ Jaz pa: „Bomo že videli!“

To kaže, da se vendar malo boje, če se jih prav prime.

Iz Kopra nam pišejo: Ker se je te dni že slišalo o mnogih slučajih zastrupljenja po otrovnih gljivah, naznanjam tudi jaz svojega. Te dni je kupila moja soproga na tukajšnjem trgu od nepoznate seljanke nekaj gljiv in je iz istih priredila večerjo. Ker je med temi gobami bilo tudi takih, katerih ni poznala, okuhala je med njimi srebrno žlico, toda poslednja je ostala čista. Večerjali smo štirje: jaz, moja soproga in še dve odrasli osebi. Vsaki od nas je vzel samo po eden založaj teh gob in ostavili smo jed zavoljo neprijetnega duha in okusa. S tem založkom smo se tako zastrupili vsi štirje, da smo morali ostati v postelji vsaki po dva dni; pa huda se nam je godila; dokler smo se očistili. Ako bi bili povžili vse do konca, gotovo bi bili večerjali zadnjkrat.

Pravo rodoljubje. Devetdesetletni starček, g. L. Serajnik, prošt v Tinjah na Koroškem, je poslal društvu „Gospodinjstva šola v Ljubljani“ kakor ustanovnik znesek 30 gl. Gosp. darovatelj je še v dobrem spominu vsem udeležencem „vseslovenskega shoda“, ki je tudi tedaj dal lep vzgled pravega slovenskega rodoljuba. Ta izgled naj bi posnemali vsi slovenski petičniki in naj bi dajali po svoji moči za prepotrebne narodne in gospodarske svrhe! Pri tem pa nikakor ne mislimo le na „Narodni dom“ v Trstu, ker je še tudi družib, ravno tako nujnih stvari, ki čakajo na rešitev, kakor od žeje umirajoči na kapljico vode. Živel devetdesetletni rodoljub slovenski!

Razpošiljanje knjig družbe sv. Mohorja. Le-tošnje knjige družbe sv. Mohorja so se začele razpošiljati dne 18. oktobra. Škofije in kraji jih dobijo po tej vrsti: Razni kraji, poreška, senjska, zagrebška, somboteljska, sekovska, krška škofija, Amerika in Afrika, lavantinska, ljubljanska, griška, tržaška škofija. Vse častite gospe, poverjenike, ki dobivajo knjige po železnici, prijazno prosimo, naj takoj po sprejemu naznanila („aviso“) pošljejo po knjige na dotično železniško postajo, da ne bodo mnogih nepotrebnih reklamacij in pisarij. — One čast. g. poverjenike, ki prejemajo knjige v tiskarni družbe sv. Mohorja, nujno prosimo, naj blagovolijo takoj poslati po knjige, da zavoji prej ko mogoče pridejo s pota.

Odbor.

Za jubilejski dar je odločila trgovinska in obrtna zbornica v Zadru v seji dne 16. t. m. znesek 16.000 gld. kakor tučni fond za učence trgovske in obrtne stroke. Tako hoče proslaviti spomin 50letnega vladanja našega cesarja bodoče leto 1898.

Izpred sodišča. 44letni kočijaž Ivan Vecchiet je vjel včeraj 3 mesece radi javnega nasilstva.

Še dva uxor - Italijana! Iz Linca brzojavljajo, da so v Grafenhofu na Solnograškem zaprli nekega Italijana, ki se identifikuje z istim Capelletti, ki je na sumu, da pripada neki družbi za ponarejanja denarja. Ista družba je leta 1896 umorila pri Klosternenburgu žandarja Robla. Kakor je razvidno iz delavskih bukvic zaprtega, je isti delavec kamenolomov-Cappelletti in je doma iz trentinskega okraja. Našli so pri njem ponarejenega denarja. Tudi se je našlo tedaj na licu umora neko pismo z naslovom „Carissimo amico Capello“ in pa ponarejenega denarja. —

Bo že menda pravi ta — Capello!

Ob prihodu vlaka, ki vozi iz Korvina in prihaja v Trst ob 7. uri 45 min. zvečer, je dne 21. t. m. prijavil neki popotnik, da mu je zmanjkalo denarja mej vožnjo. Ker se je mej dostimi nahajal tudi neki v Trstu že dobro znani in tudi za opetovano od tu prognani Giovanni Folzar, so tega prijeli takoj in glej: zares se je našel pri njem imenovani znesek; lopov je tudi priznal takoj svoje dejanje.

Bog ali — pobotnica. Francoski senator Renaud je nekoč najel v Parizu v nekem hotelu več sob za jeden mesec in plačal najemnine 150 frankov. Lastnik hotela ga je vprašal, da-li želi pobotnice. „Ne“ je odgovoril senator, ni treba, saj je Bog videl, da sem Vam plačal. „Ah! Vi verujete v Boga?“ je vprašal hotelijer senatorja. „To je gotovo!“ — „Jaz ne!“ je odgovoril hotelijer. — „No, tedaj mi pa le dajte pobotnico!“ reče senator in je počakal, da dobi potrjilo.

Uzroke, zakaj se črtijo Hrvatje in Madjari, zadel je neki zagrebški (?) dopisnik, židovske „Frankfurter Zeitung“, ko piše: Tukaj (namreč v Zagrebu) se mnogo toži o tem, zakaj se ne ljubijo med sabo Hrvatje in Madjari. Uzrok je sledeči: Rim je dušmanin tako Hrvat, kakor Madjar. Po nalogu iz Rima deluje se proti vladi v spovednici in na prepovednici, v dokaz temu je, da je povsodi, kjer je prišlo do spora mej strankama, bil kandidat priporočen z Rima. — Dobro je, da gre 19. stoletje h koncu!

Zakonskim v pouk, ako se prepirata mož in žena, kateri od obeh naj odneha prvi? To vprašanje se je stavilo v neki družbi, sestoječi iz samih sorodnikov. Vsakdo je trdil svojo; ženske so bile za to, da mora prvi odnehati mož in moški so bili zopet nasprotnega menenja. Tedaj pa se je dvignila suha babica in je rekla: „Povem Vam jaz: navadno se sprijazni najprej oni, ki ima največ razuma!“

Morali so priznati, da ima babica prav.

Strašno maščevanje. Iz Temešvarja na Oger-skem poročajo: Peter Jeszin je umoril očeta bratov Jerinkičev in bil obsojen za to na 12 let ožstre ječe. Po prestanih osmih letih je bil pomiloščen. Sedaj pa sta se maščevala sina umorjenega očeta na grozovit način. Pričakala sta morilec z noži in ga razmesarila v pravem pemu besede, potem pa se prijavila sodišču.

Dobro domače sredstvo. Mej domačimi sredstvi, katera se rabijo za blaženje bolečin in kakor odvažujoč drgnjenje pri prehlajenju i. t. d. zavzema prvo mesto liniment Capsici comp. izdelovan v laboratoriji Rihterjeve lekarne v Pragi. Cena je nizka: 40 nvč. 70 nvč. in 1 gld. steklenica in vsaka steklenica pozna se po znanem rudečem sidru.

Gledališko pismo.

V Ljubljani, 14. okt. 1897.

(Dalje)

Prva je ta, da nima Murnik dovolj skrbi in pozornosti za tehniko. Kakor bi znesla sraka svoje gnezdo, prav tako gradi Murnik svoja dela. Posamične prizore, ki niso v nikaki organski zvezi mej seboj, ki se dajo izvrstno in efektno porabiti — lasti jezikovno in stilistično — vari Murnik s kako šablonsko, a krhko vrstico v nekako celoto, ki pa ni radi tega še davno tudi jednotna. Kakor mozajik, ki je sestavljen od najraznobarnejših kamenčkov ali stekel, katere združuje šibek okvir v pisano, oko razveseljujočo celoto, prav tako znaša Murnik v svojih spisih in v svojem dramatičnem delu na kup razne prizore in tipe, ki niso niti novi, katerim pa je umel velespretni stilist podati vsaj nov izraz. Da pa ne razpadejo, zlepi jih n. pr. s kako — ljubezeno. Tako lepilo je porabil Murnik v „Slovožoku in Besedavelju“, v „Grog in drugih“, v „Nirvani“ in tudi v „Napoleonovem samovarju“. V vseh, tudi v glavnih prozajčnih Murnikovih delih je toliko postranskih, k jedru kar nič sodečih prizorov, da je treba res le Murnikovega prekrasnega jezika in virtuozne stilistike, da ne razpadajo. Nu, v glumi ni pomagal Murniku niti jezik niti stil, in vsa nedostatna tehnika se je pokazala ob gledaliških svetilkah, kakor da bi jo prosevali Röntgenovi žarki.

Na odru pa se je tudi pokazalo, kako nevarno je podajati resnemu publiku — karikature, ljudi, ki govore, sede, hodijo, se spakujejo in zvi-jajo tako, kakor ne govori, se ne vede živ krst na svetu. V prozi se take karikature zakrivajo z ženjalnimi popisi, s frapantnimi obratki in z briljantnimi besednimi dovtipi, v glumi pa to ni bilo možno. Jezik, slog, dovtip vse se izgubi v karikaturi, ostane pa le občutek neslanosti in neverjetnosti. V glumi se spozna tudi vsa ničnost snjeta, in kar se ne zine v prozi, kjer slepi čitatelja fulminantnost sloga, to izreče gledalec, namreč: „bedarija! otročarija!“

V interesu renoméja Murnika samega si usojam torej opozarjati pisatelja na ta veliki nedostatek in izraziti željo, naj pazi pisatelj v bodoče tudi na čisto tehniko, na jedrnatost dejanja, na organsko, logično zvezo mej posamičnimi deli, pa še na to, da razpleta in zapleta v bodoče svoje pesniške vozle originalnejše! Vzpričo velikega talenta pisatelja Murnika se pač lahko nadajamo, da mu bo možno poslej ugoditi i tej naši želji katere izpolnitev poda trajno vrednost njega sicer krasnim delom. (Pride še)

Najnovejše vesti.

Dunaj 23. Minister za vnane stvari, grof Goluchowski se je vrnil iz Budimpešte na Dunaj.

Madrid 23. V odgovoru španske vlade na noto poslanika zjedinjenih držav ameriških je izražen sklep, da se Kubi podeli avtonomija. Zajedno se dovoli pomiloščenje onih, ki so bili obsojeni na Kubi in Portorico radi političnih zločinov.

Carigrad 23. V pogajanjih za definitivni sklep miru so predložili turški pooblaščenca načrt pogodbe z 18 členi in sicer na podlagi preliminar-nega miru. 8 členov je odobrenih.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 12.30 12.34 Pšenica a spomlad 1898 11.85 do 11.87 Oves za jesen 6.37 6.40. — Kiz za jesen 8.25 8.30. Koruza za oktober 1897. 4.51 4.53 Pšenica nova od 78 kil. f. 12.65 — 12.75 11.79 11.80 12.90 od 80 kil. f. 12.95 — 13.10, od 81. kil. f. 13.05 13.10, od 82 kil. for. — — — — — Jedmo. 6.30 9. — prosa 6.15 6.45

Pšenica: sredna ponudba, omejeno povpraševanje. Prodaja nekoliko tisočev mt. st. Vreme: lepo.

Creaga. Neravninski slatkor for. 11.50 do 11.55 Za notranji trgovini: Centrifugal f. 36.50 Concasse f. 37 1/2. Cetvorni f. 38 — v glavah f. 38.25 38.50

Havro. Kava Santos good average za okt. 40.25 za februar 40.75

Hamburg. Santos good average za oktober — — — za december 33. — za marec 33.75 za maj 34. — mirno.

Dunajska borza 23 oktobra 1897

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	102.10	102.10
„ „ v srebru	102.25	102.25
Avstrijska renta v slatu	123.10	123.10
„ „ v kronah	101.60	101.55
Kreditne akcijske	151.25	150.50
London 10 let.	119.65	119.65
Napoleoni	9.52 1/2	9.52 1/2
20 mark	11.74	11.74
100 italj. lir	45.10	45.10

Za slabotne
bolehave vsled pomanjkanja krvi na živcih, blede in sla-
slabotne otroke; izvrstnega okusa in preiskusnega učinka je
železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani.
(Dunajska cesta)
priporočeno od mnogih zdravnikov. — Polliterska steklenica
velja 1 gld., pet polliterskih steklenic 4 gld. 50 kr.

V „Narodnem domu“ v Celju

je oddati v najem še nekaj prav lepih prodajalnic za nizke najemnine. Prodajal-nice leže zelo ugodno, ker so nasproti c. kr. davkarji in okrajnemu glavarstvu in ker sta v „Narodnem Domu“ dva denarna za-voda, namreč „Posojilnica“ in „Južno štajerska hranilnica“ tako, da je tukaj vedno velik promet, posebno ker stoji „Narodni Dom“ ob ljubljanski drž. cesti, po kateri gre ves promet iz Sa-vinjske doline. V „Nar. D.“ je tudi gostilna, čitalnica in zbirališče celjskih narodnih društev

Pogoji se izvejo pri „Celjski posojilnici“, kamor naj se blagovole pošiljati tudi ponudbe.

100 do 300 gld.

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsa-kem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in ri-zika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher VIII. Deutschegasse 8, v Budimpešti.**

Ulica Donota šte. 9.

Mehanična delavnica

ustanovljena leta 1869

Petra Braido in sina

prevzema poprave šivalnih strojev in koles in vseh mehaničnih del. Dela izvršuje najnatančneje in po najnižjih cenah. Prodaja tudi kolesa nova in obra-bljena kakor tudi šivalne stroje. Abonement za hranitev koles po 2 gl. na mesec.

Ulica Donota šte. 9.

Moji izdelki

so pripoznani kakor dobri in v ceno! Remont. iz nikolja teče 23 ur, 3 gl. 60 nvč. Remont. srebrn se zlatim obrezkom 6 gld. Budilnik-anker I vrste ki sveti od gld. 1.60. — Rego-latorji v orehovi omari od 4 gld. 50 nvč. naprej. Cenik se 500 likami gratis in franko. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne znesek.

Evg. Kereker

tvornica žepnih ur, razpošiljalni obit in liferant društva uradnikov za posestva.

Bregenz am Bodensee N. 317. — 2 leti garancije

Spiritus sinapis compositus ALGOFON.

Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatičnemu gla-vobolu, migreni itd.

Steklenica z navodilom stane le 20 nvč. ter se dobiva jedino le v lekarni

Praxmarer (Alf. du. Mori.)

TRST — Piazza grande — TRST.

Paziti na ponarejanje.

Direktno iz Brna

svetovnosloves radi elegantnega in coolnega sukna, pošiljam po priznanih nizkih cenah

blago za moške obleke in suknje,

angleške novosti, blago-loden, chevest itd. najpripro-steje do najelegantnejega. Izvrstna zbirka vzor-cov gratis in franko vsakemu. Pošiljajte kakor uzorci.

S. pl. Braunek v Brnu (Brünn).

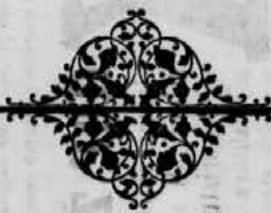
Hdo pije
Kathreiner
Kneippovo sladno kavo?
Vsak
kdor ljubi okusno kavo, hoče
zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Slovenci in Slovenke!

spominjajte se

o vsaki priliki naše prekoristne družbe

sv. Cirila in Metoda

Svoji k svojim!

**To Vam bodi geslo v gospo-
darskem življenju!**

Davno skušeno dijet. kosmet. sredstvo (za naribanje) za ojačanje in krepljenje žil in kit človeškega telesa.

Kwizde fluid

Znamka kača (fluid za touriste)

Rabljen z vseh od turistov, kole-sarjev in jezdecov za ojačanje in okrep-ljenje po daljnjih potih.

Cena 1/2 steklenice 1 gl., 1/2 stek. 60 nč

Dobiva se pristen v vseh lekarnah.

Glavna zaloga: **G**

Okrožna-lekarna,
Korneuburg pri Dunaju.

V „Narodnem domu“
je odprl podpisani
PEKARIJO, v Barkovljah
v kateri prodaja ve-dno frišen kruh, sladšči-ce, pastete in vsa-kovrstno moko po najnižih cenah. Jemlje v pecivo tudi domač kruh. **Matija Martinčič.**

Najmlajša velika novost!

Fotografični aparat „BLITZ“ gl. 1.90

z katerim napravi lahko vsak v nekaterih minutah dovršene fotografije. Lahko in pri-prosto delo. Lahko umlji-pi popis pridejan je vsakemu aparatu. Cena kompl. aparata vstevši kemikalije v elegantni kaseti gl. 1.90 (zaboj 35 nč.) Večji aparat z objektivom in večimi pripravami gl. 3.—

Jedina glavna zaloga **M. Rundbakin,** Dunaj II. Taborstr. 35.

Saunig & Dekleva
V GORICI, v Nunski ulici št. 14-16.
Velika zaloga
šivalnih strojev in dvokoles
raznih sistemov kakor tudi iz bambusa.
Lastna mehanična delavnica za popraviljanje in nikliranje.

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravljajo v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Trpotčev sok nepresežno deluje pri vseh prehlanjnih sopnih organov, ter je najbolje sredstvo za prani katar, kašelj, prsobil, hripavost in vrtinobol. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravi-lom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevajo. — Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono:

„Velecenjeni gospod lekarniki!

Pošljite mi še tri steklenice Va-šega izvrstno delujočega trpotčevoga soka; potrebujem jih za moje po-znanje. Jaz sam od dveh steklenic od nesnojn ga kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsem prsobilnim. S spo-štovanjem — Rudolf Ausim. Na Du-naju, 20 marca 1897.“

Pazin naj se torej, da je na vsaki ste-klenici izvrstna znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo je oni pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. — Cena steklenice s točnim opisom je 75 nč. — Razpošilja se vsaki dan pošto na vsa mesta in sicer proti predplačilu (priračunavši 20 nč. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih pre-skušanih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastojni poštne prosto. Le-karna k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Za-greb, Zrinjskega trg št. 20.

Zaloga pohištva
twrdke Alessandro Levi Minzi
Trst, Via Riborgo, 21 in Piazza Vecchia št. 2
Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. — Na zahtevanje ilustrovan cenik zastojni in franco. Naročeno blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Varstvena znamka: **SIDRO.**

LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi,
priznanih izvirno, bolečino blažiče maslo,
dostava se po 40 nč., 70 nč. in 1 gl. po vseh le-karnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno lev originalnih steklenicah z varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Aite & Zadnik

TRST Via Nuova na vogalu via S. Lazzaro TRST

priporočata slavnemu slovenskemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi bogato zalogo ma-nifakturnega blaga Dobiva se najnovejše blago za jesensko-zimsko sezono, za moške, ženske in deco. Bogat izbor vsakovrstnega perila, stofe, forštanja, fanele, volnenih in svil-natih rut najnovejše mode. Razne drobnarije čipke in vezanja v obilni meri. Dobivajo se tudi najnovejše stofe za moške obleke, haveloki, ovratniki in ovratnice. Za slovenska društva razni trakovi in stofe za zastave. Sprejemajo se naročnine za izvršitev moških oblek. Cene jako nizke. Uzorci na zahtevanje takoj. Poši-ljatev poštne prosto.

Držel se narodnega gesla: **Svojim k svojim!**
ostajeva udana **Aite & Zadnik**

Zakupnik
za veliko, dobro zalogo in raz-prodajo mleka v Trstu se išče pod ugodnimi pogoji.
Daljna pojasnila daje dr. M. Pre-tner odvetnik v Trstu, Corso, Piazza S. Giacomo št. 1.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“
(registrovana zadruga z omejenim poroštvom)
v TRSTU, Via Molin piccolo št. 1, I. nadstropje.
(blizu novega poštnega postojanja)

Daje posojila na vknjižbe po 5 1/2 %, menjice po 6 %, zastave po 5 1/2 %. Sprejema hranilne vloge in je obre-stuje po 4 %. — Uradne ure so: Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10—12 dop. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoldne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zadržni deleži se lahko plaču-jejo v mesečnih obrokih po 1 gl. ter znaša vsaki delež 10 gl.

30 dni
15 popustov

THE MORSE MANUFACTURING COMPANY.
7, Red Lion Court, London, E.C.

15 popustov

na ga gotuje obaj
cau rezuramno

zastopnik v Gorici
Franjo Babnika
(začasno Via Fornica 12.)

zastopnik v Trstu
zastopnik v Ljubljani

Tiskarna Gutenberg
aljalca ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRTNE IN CONTO - KNJIGE
zistem „Patent Workmann Chicago“
Raztrirni zavod — Knjigovezstvo.
priporočuje se za prijazne naročbe se zadržilom primernih cen in točne postrežbe.

Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, rokotvorov v vsakem obsežu, brošur, plakatov, cenikov, računov, memorandumov, okrožnic, papirja za liste in zavitek z napisom, naslovnih listkov, jedilnih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fature Debitoren, Creditoren, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjicnih časno-zapadlih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztrirnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledio iz cinka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika
Trst, Via delle Acque 5 — **ARNOLDO COEN** — Via delle Acque 5 Trst

Ivan Ružič
v Kasteliru — Vižidana,
prodaja **rudeče brinje**, katero pripravi na kolodvor v Pazin po 5 gl. 100 klg. **Brinjevec** pa prodaja po 90 nč. liter, katerega postavi za to ceno na pazinski kolodvor.

Njegova Svetost Papež Leon XIII.,
sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Lappiniju lekarnarju Piccoliju v Ljubljani najsrčneje zahvalo za Njih Svetosti vposlano

tinkturo za želodec.

Omenjeni zdravnik, kakor velike drugih odličnih profesorjev medicine so Piccolijevo tinkturo za želo-dec preskusili, ter jo priporočajo kot izvrstno kre-pilo za želodec, katera krepča želodec, pomnožuje tek, ter povspesuje prebavljajo in čiščenje.

Cena: 1 steklenica 10 nvč., 12 steklenic z zavijem 1 gl. 36 nvč.; poštna pošiljatev 66 steklenic 6 gl. 26 nvč.

Najvišje priznanje
lekarnarju Piccoliju v Ljubljani kot prirejevalcu **kapljic za zobe**, katere je zadovoljnim vseh Nj. c. kr. Via. prajasma gospa prestolona-slednica-udova nadvojvodinja.

Štefanija
izvolila opetovano uporabiti. —
Cena steklenice 20 nvč., 10 ste-klenic 1 gl. 50 nvč.

LEKARNA PICCOLI
„pri angelju“
Ljubljani Dunajska cesta.